ΠΡΟΤΑΣΕΙΣ ΤΟΥ ΓΕΝΙΚΟΥ ΕΙΣΑΓΓΕΛΕΑ WALTER VAN GERVEN της 5ης Μαΐου 1993 *

Κύριε Πρόεδρε,
Κύριοι δικαστές,

1. Το γερμανικό Bundesfinanzhof υπέβαλε προδικαστικό ερώτημα που αφορά την ερμηνεία του κανονισμού (ΕΟΚ) 3563/84 του Συμβουλίου, της 18ης Δεκεμβρίου 1984, περί εφαρμογής των γενικευμένων δασμολογικών προτιμήσεων κατά το έτος 1985 για τα κλωστοϋφαντουργικά προϊόντα καταγωγής αναπτυσσόμενων χωρών (στο εξής: κανονισμός) [1]. Πιο συγκεκριμένα, πρόκειται για το καθεστώς των λινών μπλουζόν καταγωγής Κίνας και Νοτίου Κορέας, σύμφωνα με τον κανονισμό αυτόν.

2. Το 1985, η εταιρία Lloyd-Textil Handelsgesellschaft mbH & Co. KG (στο εξής: Lloyd-Textil) εισήγαγε στη Γερμανία μια παρτίδα λινών ανδρικών μπλουζόν καταγωγής Κίνας και Νότιας Κορέας. Το Hauptzollamt Bremen-Freihafen θεώρησε ότι έπρεπε να εισπραχθούν δασμοί κατά την εισαγωγή των προϊόντων αυτών. Αντιθέτως, η Lloyd-Textil θεώρησε ότι τα μπλουζόν έπρεπε να τύχουν της αναστολής δασμών που έχει χορηγηθεί από την Κοινότητα στα κλωστοϋφαντουργικά προϊόντα καταγωγής αναπτυσσομένων χωρών, βάσει του προαναφερθέντος κανονισμού.

3. Το άρθρο 1, παράγραφος 1, πρώτο εδάφιο, δεύτερη περίπτωση, του κανονισμού ορίζει ότι για το έτος 1985, οι δασμοί του Κοινού Δασμολογίου αναστέλλονται πλήρως για τα προϊόντα που παρατίθενται στα παραρτήματα I και II. Το άρθρο 1, παράγραφος 2, ορίζει τις χώρες ή τις περιοχές για τις οποίες ισχύουν οι δασμολογικές αυτές προτιμήσεις. Ουδείς αμφισβητεί ότι η Κίνα και η Νότια Κορέα περιλαμβάνονται στις χώρες αυτές.

4. Το παράρτημα I περιλαμβάνει κατάλογο των κλωστοϋφαντουργικών προϊόντων που εμπίπτουν στην πολυϊνική συμφωνία (ΣΠΙ) [2], πράγμα το οποίο προκύπτει τόσο από τον τίτλο του παραρτήματος, ο οποίος αρχίζει με τις λέξεις «Κατάλογος Κλωστοϋφαντουργικών Προϊόντων ΣΠΙ (...)», όσο και από το προοίμιο [3] του κανονισμού. Κατ' εφαρμογή της πολυϊνικής συμφωνίας, ο κανονισμός καθόρισε, ανά χώρα καταγωγής, ένα όριο κάτω από το οποίο τα προϊόντα που αναφέρονται στο παράρτημα αυτό μπορούν να εισάγονται εντός της Κοινότητας με το ευεργέτημα της αναστολής δασμών. Το παράρτημα II περιέχει κατάλογο προϊόντων που δεν εμπίπτουν στην πολυϊνική συμφωνία. Για τα προϊόντα αυτά προβλέπεται αναστολή δασμών μόνον μέχρι μια συνολική ποσότητα, καθοριζόμενη για το σύνολο των χωρών καταγωγής. Οι δύο αυτοί κατάλογοι απαριθμούν τα προϊόντα, τα οποία προσδιορίζονται με τον κώδικα Nimexe και με την περιγραφή τους [4]. Κατά την υποσημείωση (α) που αναγράφεται

* Γλώσσα του πρωτοτύπου: η ολλανδική.

1 — ΕΕ 1984, L 338, σ. 98.

2 — Πρόκειται περί του διακανονισμού περί του διεθνούς εμπορίου των κλωστοϋφαντουργικών προϊόντων (ΟΙ 1974, L 118, σ. 2)· ο κανονισμός αυτός έχει επισυναφθεί στην απόφαση του Συμβουλίου 74/214/ΕΟΚ, της 21ης Μαρτίου 1974, περί συνάψεως του διακανονισμού περί του διεθνούς εμπορίου των κλωστοϋφαντουργικών προϊόντων (ΟΙ 1974, L 118, σ. 1), και έχει παραταθεί με το πρωτόκολλο περί παρατάσεως του διακανονισμού που αναφέρεται στο διεθνές εμπόριο των κλωστοϋφαντουργικών (ΕΕ 1982, L 83, σ. 9).

3 — Ειδικότερα από την 15η αιτιολογική σκέψη, μέρος της οποίας παρατίθεται στο σημείο 12 κατωτέρω.

4 — Οι κώδικες Nimexe είναι κώδικες οι οποίοι καθορίστηκαν με τον κανονισμό (ΕΟΚ) 3529/84 της Επιτροπής, της 14ης Δεκεμβρίου 1984, για την τροποποίηση της ονοματολογίας των εμπορευμάτων για τις στατιστικές του εξωτερικού εμπορίου της Κοινότητας και του εμπορίου μεταξύ των κρατών μελών (Nimexe) (ΕΕ 1984, L 337, σ. 1).

κάτω από τα δύο παραρτήματα, «η διατύπωση της περιγραφής των εμπορευμάτων θεωρείται πως έχει μόνον ενδεικτική αξία, ενώ το προτιμησιακό καθεστώς καθορίζεται από την έκταση εφαρμογής του κώδικα Nimexe.»

5. Κατά το άρθρο 12, παράγραφος 1, της πολυϊνικής συμφωνίας, η ρύθμιση αυτή αφορά μόνον τα κλωστοϋφαντουργικά προϊόντα «από βαμβάκι, μαλλί, τεχνητές και συνθετικές ίνες ή μείγματα των προαναφερθεισών ινών» [5]. Επομένως, τα επίμαχα εν προκειμένω προϊόντα, δηλαδή τα λινά ανδρικά μπλουζόν, δεν εμπίπτουν στη ρύθμιση αυτή. Κατά συνέπεια, δεν μπορούν επιπλέον να θεωρούνται ότι εμπίπτουν στο παράρτημα Ι, αλλά φαίνεται μάλλον ότι εμπίπτουν στο πεδίο εφαρμογής του παραρτήματος ΙΙ. Όπως έχω αναφέρει, στο παράρτημα ΙΙ παρατίθενται τα κλωστοϋφαντουργικά προϊόντα που δεν εμπίπτουν στην πολυϊνική συμφωνία.

Ωστόσο, τα ανωτέρω αντικρούονται από το γεγονός ότι στο παράρτημα Ι του κανονισμού, στην κατηγορία 21, αναφέρεται χωρίς καμία επιφύλαξη [6] ο κώδικας Nimexe 61.01-32. Πάντως, κατά τον κανονισμό (ΕΟΚ) 3529/84 της Επιτροπής τον οποίο παρέθεσα ανωτέρω [7], ο κώδικας αυτός καλύπτει τα «παρκάς, ανοράκ, μπλουζόν και παρόμοια» παραχθέντα από «άλλες υφαντικές ύλες» εκτός από συνθετικές ή τεχνητές υφαντικές ίνες ή από βαμβάκι. Αντιθέτως, το παράρτημα ΙΙ ουδόλως αναφέρει τον κώδικα Nimexe 61.01-32 και επιπλέον δεν περιλαμβάνει αντίστοιχες περιγραφές των προϊόντων. Υπό τη γενική ονομασία «εξωτερικά ενδύματα», η κατηγορία 161 περιλαμβάνει μεν ορισμένους άλλους κώδικες [8] αλλά όχι τον κώδικα 61.01-32.

6. Το προδικαστικό ερώτημα που υποβλήθηκε στο Δικαστήριο οφείλεται στην ασάφεια που μόλις επισήμανα: τα ανδρικά λινά μπλουζόν, δεδομένου ότι δεν εμπίπτουν στην πολυϊνική συμφωνία, δεν μπορούν να αναφέρονται στο παράρτημα Ι του κανονισμού, τούτο δε παρά το ότι ο κώδικας 61.01-32, στον οποίο εμπίπτουν και τα λινά μπλουζόν, μνημονεύεται χωρίς καμία επιφύλαξη στο παράρτημα αυτό. Το Bundesfinanzhof, το οποίο είναι το αιτούν δικαστήριο, ερωτά εάν, υπό τις συνθήκες αυτές, το παράρτημα ΙΙ, κατηγορία 161, του κανονισμού έχει την έννοια ότι καλύπτει επίσης «τα λινά ανδρικά μπλουζόν» (που εισάγονται από την Κίνα και τη Νότια Κορέα) μολονότι, όπως έχω αναφέρει ανωτέρω, ο κώδικας 61.01-32 δεν μνημονεύεται στο παράρτημα αυτό.

7. Όσον αφορά το ζήτημα αυτό υποστηρίζονται δύο απόψεις. Η Lloyd-Textil ενώπιον του Bundesfinanzhof και η Γερμανική Κυβέρνηση, ως παρεμβαίνουσα ενώπιον του Δικαστηρίου, υποστηρίζουν ότι τα ανδρικά λινά μπλουζόν πράγματι εμπίπτουν στην κατηγορία 161 του παραρτήματος ΙΙ και, συνεπώς, μπορούν να τύχουν του ευεργετήματος της αναστολής δασμών. Η Επιτροπή, η οποία επίσης παρενέβη στη διαδικασία ενώπιον του Δικαστηρίου υποστηρίζει την αντίθετη άποψη. Κατ' αυτήν, τα ανδρικά λινά μπλουζόν δεν εμπίπτουν στην κατηγορία 161 του παραρτήματος ΙΙ, όπως δεν εμπίπτουν και στο παράρτημα Ι — πράγμα το οποίο δέχονται και οι άλλοι διάδικοι στη διαδικασία ενώπιον του Δικαστηρίου —, δεδομένου ότι το παράρτημα αυτό αφορά μόνον τα προϊόντα που καλύπτονται από την πολυϊνική συμφωνία. Συνεπώς, η Επιτροπή φρονεί ότι καμία από τις δασμολογικές προτιμή-

5 — Πολυϊνική συμφωνία, παρατεθείσα ανωτέρω στην υποσημείωση 2, σημείο 7. Ουδείς αμφισβητεί ότι το λινό ύφασμα, προϊόν παραγόμενο με βάση τις ακατέργαστες ίνες λίνου, δεν αποτελεί συνθετική ή τεχνητή ίνα.

6 — Δηλαδή, δεν έχει τεθεί η ένδειξη «ex 32», όπως συνηθίζεται οσάκις εμπίπτει στην κατηγορία μέρος μόνο των προϊόντων τα οποία υποδηλώνει ο αναγραφόμενος κώδικας Nimexe.

7 — Πρβλ. υποσημείωση 4· η παρατιθέμενη στο κείμενο περιγραφή βρίσκεται στη σελίδα 323.

8 — 61.01-38, 48, 58, 68, 78, 89, 98 και μερικούς κώδικες 61.02.

σεις που προβλέπει ο κανονισμός δεν μπορεί να εφαρμοστεί υπέρ των επίμαχων μπλουζόν.

Συντάσσομαι με την πρώτη άποψη για τους ακόλουθους λόγους.

8. Θα ήθελα κατ' αρχάς να αποκλείσω δύο επιχειρήματα τα οποία φρονώ ότι προβάλλονται αλυσιτελώς. Πρώτον, θεωρώ ότι η υποσημείωση (α), την οποία αναφέρω στο σημείο 4 ανωτέρω, δεν παρέχει καμία λύση. Ο κανόνας τον οποίο διαλαμβάνει αφορά προβλήματα ασυμφωνίας, σε ένα από τα δύο παραρτήματα, μεταξύ, αφενός, του περιεχομένου του κώδικα Nimexe που διακρίνει συγκεκριμένη δασμολογική κλάση και, αφετέρου, της περιγραφής που της αντιστοιχεί. Η παρούσα διαφορά οφείλεται σε άλλου είδους ανακολουθία, δηλαδή στο ότι ο κώδικας Nimexe 61.01-32 που μνημονεύεται στο παράρτημα I αντιστοιχεί εν μέρει μόνο στο περιεχόμενο του παραρτήματος.

9. Δεύτερον, φρονώ ότι το πρόβλημα ερμηνείας το οποίο έχει υποβληθεί στην κρίση του Δικαστηρίου δεν μπορεί να λυθεί ούτε με βάση την έννοια της ασφαλείας δικαίου ή, τουλάχιστον, φρονώ ότι το επιχείρημα αυτό, όπως προβάλλεται από την Επιτροπή, δεν είναι πειστικό. Συγκεκριμένα, η Επιτροπή θεωρεί ότι θα δημιουργηθεί νομική αβεβαιότητα εάν, παρά το γεγονός ότι τα λινά ανδρικά μπλουζόν δεν μνημονεύονται στην κατηγορία 161 του παραρτήματος II, θεωρηθεί ότι η κατηγορία αυτή καλύπτει τα ενδύματα αυτά.

Το επιχείρημα αυτό δεν με πείθει. Η νομική αβεβαιότητα στην υπόθεση αυτή απορρέει ευθέως από την ασάφεια του ίδιου του κανονισμού (βλ. το σημείο 6 ανωτέρω). Το ζήτημα που τίθεται, συνεπώς, είναι το πώς η ασάφεια αυτή μπορεί να αρθεί. Στο ζήτημα αυτό δεν βλέπω κανέναν a priori λόγο για τον οποίο η απάντηση που υποστηρίζει η Επιτροπή, ότι δηλαδή δεν πρέπει να χορηγηθεί δασμολογική προτίμηση, συμβάλλει περισσότερο στην ασφάλεια δικαίου από την αντίθετη απάντηση η οποία δέχεται τη χορήγηση της απαλλαγής.

10. Η Επιτροπή, προς στήριξη του επιχειρήματός της που αντλείται από την ασφάλεια δικαίου, επικαλείται την ανάγκη να χρησιμοποιείται ως βάση η διατύπωση του κανονισμού και των παραρτημάτων του προκειμένου να διασφαλίζεται η ομοιόμορφη ερμηνεία των κοινοτικών δασμολογικών κανόνων από τις εθνικές αρχές. Το παράρτημα II, στην κατηγορία 161, ουδόλως αναφέρει τον κώδικα Nimexe 61.01-32.

Θα ήθελα να παραπέμψω συναφώς σε μια απόφαση την οποία εξέδωσε το Δικαστήριο πρόσφατα, την 1η Απριλίου 1993 [9], ως προς την ερμηνεία ενός πίνακα που περιλαμβανόταν σε έναν κανονισμό και καθόριζε τα ποσοστά δασμού αντιντάμπινγκ στα έδρανα ρουλεμάν καταγωγής Ιαπωνίας. Και στην υπόθεση αυτή η Επιτροπή επικαλέστηκε την ασφάλεια δικαίου για να στηρίξει τον ισχυρισμό ότι η ασάφεια που υπήρχε στον κανονισμό του οποίου η ερμηνεία ζητήθηκε έπρεπε να αρθεί με γραμματική ερμηνεία. Με τη σκέψη 14 της αποφάσεως, το Δικαστήριο απορρίπτει το επιχείρημα αυτό αποφαινόμενο τα εξής:

«αυτή η ερμηνεία δεν μπορεί να απορριφθεί λόγω της ανάγκης ομοιόμορφης εφαρμογής, εντός της Κοινότητας, της τελωνειακής κανονιστικής ρυθμίσεως, η οποία θα προέκυπτε από τη γραμματική ερμηνεία της εν

9 — Απόφαση της 1ης Απριλίου 1993, υπόθεση C-136/91, Findling (Συλλογή 1993, σ. I-1793).

λόγω διατάξεως. Η ομοιόμορφη εφαρμογή πρέπει, πράγματι, να εξασφαλίζεται με τη σαφή, προσεκτική και πλήρη διατύπωση της οικείας κοινοτικής κανονιστικής ρυθμίσεως.»

Νομίζω ότι η σκέψη αυτή ισχύει και στην παρούσα υπόθεση: ελλείψει σαφώς διατυπωμένου νομοθετικού κειμένου, δεν ενδείκνυται η επίκληση της γραμματικής ερμηνείας της οικείας διατάξεως.

11. Επίσης αλυσιτελώς επικαλείται η Επιτροπή την απόφαση Ethicon για τον ίδιο σκοπό [10]. Στην υπόθεση αυτή, το Δικαστήριο απέρριψε την προταθείσα από την Ethicon ερμηνεία, η οποία απέβλεπε στη διεύρυνση δασμολογικής απαλλαγής στηριζομένης σε *σαφή* διάταξη, προκειμένου να καταστεί δυνατή η εφαρμογή της σε προϊόντα που δεν μνημονεύονταν στη διάταξη αυτή, αλλά, λόγω των ιδιοτήτων τους και των χρήσεών τους, ήταν παρόμοια με τα προϊόντα που αναφέρονταν στην επίμαχη διάταξη. Το Δικαστήριο δεν δέχθηκε τη διασταλτική ερμηνεία της διατάξεως αυτής που θα απομακρυνόταν από το γράμμα της και συναφώς στηρίχθηκε ιδίως στην ασφάλεια δικαίου [11]. Η παρούσα υπόθεση διαφέρει, ωστόσο, διότι εν προκειμένω το σημείο εκκινήσεως είναι ασαφής διάταξη. Το πρόβλημα που δημιουργείται από την ασάφεια αυτή δεν μπορεί, συνεπώς, να λυθεί με βάση την περιγραφή των προϊόντων που παραθέτει η ρύθμιση αυτή, δεδομένου ότι ακριβώς στο σημείο αυτό ο κανονισμός είναι ασαφής.

12. Θα εξετάσω τώρα τα επιχειρήματα τα οποία με έπεισαν ότι η άποψη που υποστηρίζουν η Lloyd-Textil και η Γερμανική Κυβέρνηση είναι η ορθή. Αφετηρία του συλλογισμού μου αποτελεί η γενική οικονομία του κανονισμού. Ο τίτλος του κανονισμού δηλώνει ότι ο κανονισμός περιλαμβάνει «γενικευμένη» δασμολογική προτίμηση υπέρ *όλων* (σχεδόν) των κλωστοϋφαντουργικών προϊόντων καταγωγής των αναπτυσσομένων χωρών τα οποία κατονομάζονται στον κανονισμό. Τα δύο παραρτήματα του κανονισμού έχουν ως αποκλειστικό σκοπό να διακρίνουν μεταξύ των προϊόντων που εμπίπτουν στην πολυϊνική συμφωνία και όλων των άλλων κλωστοϋφαντουργικών προϊόντων τα οποία δεν καλύπτονται από αυτήν.

Ο γενικός χαρακτήρας της δασμολογικής προτιμήσεως που προβλέπει ο κανονισμός όχι μόνο δεν αποδυναμώνεται από τις αιτιολογικές σκέψεις του προοιμίου του κανονισμού, αλλ' αντιθέτως επιρρωννύεται. Η έβδομη αιτιολογική σκέψη έχει ως εξής:

«για τα προϊόντα που δεν καλύπτονται από τον ΣΠ, θα ήταν δυνατόν να παρασχεθεί το ευεργέτημα των προτιμήσεων στις χώρες και εδάφη που έχουν κανονικά αυτό το δικαίωμα στους άλλους βιομηχανικούς τομείς» (η υπογράμμιση δική μου).

Στη δέκατη πέμπτη αιτιολογική σκέψη αναγράφονται τα εξής:

«επομένως, κατά το έτος 1985, η Κοινότητα πρέπει να ανοίξει: (...)

— για *κάθε* κατηγορία προϊόντων μη καλυπτομένων από τον ΣΠ, καταγωγής των χωρών και εδαφών που απαριθμούνται στο παράρτημα IV, κοινοτικές δασμολογικές οροφές με δασμό μηδέν, (...)» (η υπογράμμιση δική μου).

10 — Απόφαση της 18ης Μαρτίου 1986, υπόθεση 55/85, Ethicon (Συλλογή 1986, σ. 1141).

11 — Σκέψεις 12 και 13 της αποφάσεως.

Οι αιτιολογικές σκέψεις αυτές φαίνονται να αφορούν *όλα* τα κλωστοϋφαντουργικά προϊόντα που δεν καλύπτονται από την πολυϊνική συμφωνία. Εξάλλου, από τις πολυάριθμες αιτιολογικές σκέψεις του προοιμίου δεν προκύπτει καμία εξαίρεση ορισμένων κλωστοϋφαντουργικών προϊόντων, καθόσον μάλιστα δεν εκτίθενται πολιτικοί λόγοι που θα μπορούσαν να δικαιολογήσουν τέτοιες εξαιρέσεις.

13. Είναι αληθές ότι ο εκπρόσωπος της Επιτροπής ανέπτυξε κατά την επ' ακροατηρίου συζήτηση μια πιθανή εξήγηση για την εξαίρεση των λινών ανδρικών μπλουζόν. Ο εκπρόσωπος της Επιτροπής επισήμανε με επιμονή ότι οι δασμολογικές προτιμήσεις αποτελούν το αποτέλεσμα διαπραγματεύσεων μεταξύ της Κοινότητας και των αναπτυσσομένων χωρών που απολαύουν του ευεργετήματος αυτού και ότι τα προϊόντα που επιλέγονται για τη χορήγηση των προτιμήσεων αυτών είναι όσα έχουν ιδιαίτερη σπουδαιότητα για τις χώρες αυτές, διότι αποτελούν σημαντική πηγή εξαγωγής εγχωρίων προϊόντων. Συνεπώς, η παράλειψη από το παράρτημα II των λινών ανδρικών μπλουζόν που κατασκευάζονται από ακατέργαστο νήμα λίνου — το οποίο αποτελεί τυπική πρώτη ύλη της Δυτικής Ευρώπης — εμφαίνει ότι το προϊόν αυτό έχει ήσσονα σημασία για τις ενδιαφερόμενες χώρες [12].

Ωστόσο, η εξήγηση αυτή δεν ενισχύεται ούτε καν πιθανολογείται από κανένα από τα προσκομισθέντα ενώπιον του Δικαστηρίου έγγραφα. Επιπλέον, δεν θα μπορούσε, κατά την άποψή μου, να αντικρούσει τα επιχειρήματα που θα εκθέσω. Τα επιχειρήματα αυτά όχι μόνο συνάδουν περισσότερο με το γενικό σκοπό του κανονισμού, όπως αυτός προκύπτει από τον τίτλο και το προοίμιο του (βλ. πιο πάνω το σημείο 12), αλλά και εντάσσονται καλύτερα στη δομή και στο «ιστορικό» του κανονισμού.

14. Πιο συγκεκριμένα, όσον αφορά τη δομή του κανονισμού, η Επιτροπή με το υπόμνημά της παρεμβάσεως ισχυρίστηκε — προκειμένου να αποδείξει ότι ο κανονισμός οπωσδήποτε δεν περιέχει δασμολογικές προτιμήσεις ισχύουσες για όλα (σχεδόν) τα κλωστοϋφαντουργικά προϊόντα — ότι πολυάριθμα άλλα κλωστοϋφαντουργικά προϊόντα εκτός από τα ανδρικά λινά μπλουζόν έχουν αποκλειστεί τόσο από το παράρτημα I όσο και από το παράρτημα II. Όταν κλήθηκε από το Δικαστήριο να αναφέρει ορισμένα παραδείγματα, η Επιτροπή δεν μπόρεσε να παραθέσει παρά μόνο τα προϊόντα που αντιστοιχούσαν στους κώδικες Nimexe 50.01 και 50.02, δηλαδή τα «κουκούλια από μεταξοσκώληκες κατάλληλα για ξετύλιγμα των ινών τους» και το «μετάξι ωμό (ακατέργαστο) μη στριμμένο». Τα παραδείγματα αυτά δεν μου φαίνονται ικανά να αποδυναμώσουν τον γενικό χαρακτήρα των δασμολογικών προτιμήσεων που προβλέπει ο κανονισμός για τα κλωστοϋφαντουργικά προϊόντα.

Στον κανονισμό (ΕΟΚ) 3529/84, τον οποίο έχω παραθέσει ανωτέρω, οι κώδικες Nimexe για τις «υφαντικές ύλες και τεχνουργήματα από αυτές τις ύλες» μνημονεύονται στο παράρτημα XI [13]. Το τμήμα αυτό περιλαμβάνει συνολικά λίγο περισσότερους από χίλιους κώδικες, οι οποίοι αριθμούν από τον κώδικα 50.01 ως τους κώδικες 63.02. Μεταξύ των δύο αυτών κωδίκων, η Επιτροπή κατάφερε να βρεί δύο, δηλαδή τους δύο πρώτους, οι οποίοι δεν μνημονεύονται στα παραρτήματα του ερμηνευομένου κανονισμού. Κατόπιν εν τάχει ελέγχου, εντόπισα ακόμη έξι, δηλαδή τον τρίτο και τον τέταρτο (κώδικες 50.03 «απορρίματα μετάξης») και τους τέσσερις τελευταίους (κώδικες 63.02, «ράκη κάθε είδους, απορρίμματα από σπάγγους και από σχοι-

12 — Δεν απαντώ στο ζήτημα αν τούτο ισχύει ή όχι: γεγονός είναι πάντως ότι, όπως προέκυψε στην παρούσα υπόθεση, τα λινά μπλουζόν παράγονται πράγματι σε αναπτυσσόμενες χώρες (τουλάχιστον στην Κίνα και στη Νότια Κορέα), έστω και αν παράγονται αποκλειστικά από πρώτες ύλες που εισάγονται από βιομηχανικές χώρες.

13 — Προαναφερθέντες στην υποσημείωση 4· οι εν λόγω κώδικες αναγράφονται στις σελίδες 269 έως και 333.

νιά κάθε είδους, όλα σε μορφή υπολειμμάτων ή άχρηστων ειδών»). Φαίνεται ότι όλοι σχεδόν οι χίλιοι κώδικες που παρατίθενται μεταξύ των πρώτων και των τελευταίων επαναλαμβάνονται πράγματι στα παραρτήματα του κανονισμού. Οι εκπρόσωποι της Επιτροπής οι οποίοι παρέστησαν κατά την επ' ακροατηρίου συζήτηση δεν το αμφισβήτησαν. Όπως εμφαίνουν σαφώς οι περιγραφές των προϊόντων, οι οκτώ εξαιρέσεις που παρέθεσα αφορούν προϊόντα που δύσκολα μπορούν να χαρακτηριστούν ως «κλωστοϋφαντουργικά προϊόντα» [14] ή αφορούν προϊόντα τα οποία εν πάση περιπτώσει δεν είναι τυπικά κλωστοϋφαντουργικά προϊόντα: πρόκειται περί ακατεργάστων πρώτων υλών ή περί απορριμμάτων. Όλα τα τυπικά κλωστοϋφαντουργικά προϊόντα στα οποία αναφέρεται η πλειονότητα των χιλίων άλλων κωδικών φαίνεται, αντιθέτως, να εμπίπτουν στο πεδίο εφαρμογής του κανονισμού.

15. Το «ιστορικό» του κανονισμού αντικρούει επίσης την επιχειρηματολογία της Επιτροπής. Τον Μάϊο του 1985, δηλαδή μερικούς μήνες μετά την έναρξη ισχύος του κανονισμού, το πρόβλημα των λινών ανδρικών μπλουζόν τέθηκε, όταν η Lloyd-Textil εισήγαγε στη Γερμανία μια παρτίδα των προϊόντων αυτών καταγωγής Κίνας και Νότιας Κορέας. Τότε η Γερμανική Κυβέρνηση πρότεινε στην Επιτροπή να καλύψει τα κενά του κανονισμού αντικαθιστώντας τον κώδικα 61.01-32 που αναγράφεται στην κατηγορία 21 του παραρτήματος I με τον κώδικα 61.01-*ex* 32 [15] και να περιλάβει τον κώδικα 61.01-32 κατά τον ίδιο τρόπο στην κατηγορία 161 του παραρτήματος II. Η αντικατάσταση αυτή θα είχε ως συνέπεια ότι τα μπλουζόν θα υπάγονταν στο παράρτημα I (και συνεπώς και στην πολυϊνική συμφωνία) αν είχαν παραχθεί από βαμβάκι, μαλλί ή τεχνητές ή συνθετικές ίνες, ενώ θα; υπάγονταν στο πεδίο εφαρμογής του παραρτήματος II αν είχαν παραχθεί από άλλο υλικό όπως ο λίνος [16]. Η κατά τον τρόπο αυτό αιτηθείσα διόρθωση έγινε πράγματι με τον κανονισμό (ΕΟΚ) 3600/85 του Συμβουλίου, της 17ης Δεκεμβρίου 1985, για το έτος 1986 [17].

16. Με την απάντησή της στις ερωτήσεις του Δικαστηρίου, η Επιτροπή δήλωσε ότι το γεγονός ακριβώς ότι ο κανονισμός δεν διορθώθηκε ακόμη κατά τη διάρκεια του ίδιου του έτους 1985 της επιτρέπει να συναγάγει ότι ο κοινοτικός νομοθέτης επιθυμούσε να διατηρήσει τα λινά μπλουζόν εκτός του πεδίου εφαρμογής των δασμολογικών προτιμήσεων για το 1985. Προς στήριξη του ισχυρισμού αυτού, η Επιτροπή προσκόμισε ένα έγγραφο εργασίας του 1985 το οποίο περιέχει τις αντιδράσεις ορισμένων άλλων κρατών μελών όταν έλαβαν γνώση του προβλήματος που εμφανίστηκε με τη Lloyd-Textil τον Μάιο του 1985.

Ούτε το επιχείρημα αυτό μπορεί να με πείσει. Συγκεκριμένα, από το έγγραφο εργασίας προκύπτει ότι το πρόβλημα δεν ανέκυψε σε κανένα άλλο κράτος μέλος εκτός από τη Γερμανία. Ένα μόνο κράτος μέλος, οι Κάτω Χώρες, είχε άποψη ως προς αυτό που έπρεπε να γίνει *σε περίπτωση* εισαγωγής λινών μπλουζόν. Σε τέτοια περίπτωση, οι ολλανδικές αρχές θα κατέτασσαν τα μπλουζόν αυτά στην κατηγορία 21 του παραρτήματος I, υιοθετώντας κατά τον τρόπο αυτό μια στάση την οποία κανένας

14 — Ο ερμηνευόμενος κανονισμός αφορά τις δασμολογικές προτιμήσεις που εφαρμόζονται στα «κλωστοϋφαντουργικά προϊόντα» (όπως δηλώνει ο τίτλος του).

15 — Ως προς την έννοια του μορίου «ex» πρβλ. την υποσημείωση 6 ανωτέρω.

16 — Η έκθεση που απηύθυνε στην Επιτροπή η Γερμανική Κυβέρνηση επαναλαμβάνεται στα έγγραφα εργασίας τα οποία προσκόμισε η Επιτροπή συνημμένα στην απάντησή της στις ερωτήσεις του Δικαστηρίου. Η Γερμανική Κυβέρνηση συνόψισε το αίτημά της στην τελευταία φράση ως εξής: «θα πρέπει να γίνει τροποποίηση — εν ανάγκη υπό μορφή διορθωτικού — του κανονισμού 3563/84, το συντομότερο δυνατό».

17 — Κανονισμός (ΕΟΚ) 3600/85 του Συμβουλίου, της 17ης Δεκεμβρίου 1985, περί εφαρμογής των γενικευμένων δασμολογικών προτιμήσεων κατά το έτος 1986 για τα κλωστοϋφαντουργικά προϊόντα καταγωγής αναπτυσσομένων χωρών (ΕΕ 1985, L 352, σ. 107).

από τους διαδίκους της παρούσας διαδικασίας δεν υποστηρίζει [18]. Συνεπώς, ούτε ένα κράτος μέλος δεν συμμερίζεται την άποψη της Επιτροπής ότι τα λινά μπλουζόν έπρεπε να εξαιρεθούν εντελώς των δασμολογικών προτιμήσεων. Όπως έχω αναφέρει ανωτέρω, το ίδιο το Συμβούλιο δεν υιοθέτησε την άποψη της Επιτροπής για το έτος 1986, αλλά μάλλον συμμερίστηκε την άποψη της Γερμανικής Κυβερνήσεως. Συνεπώς, οποιαδήποτε γνώμη και αν υποστηριχθεί ως προς τη βούληση του κοινοτικού νομοθέτη, αντιτάσσεται μάλλον προς την άποψη που υποστηρίζει η Επιτροπή. Οσάκις τίθεται θέμα ερμηνείας ασαφούς νομικού κειμένου, πρέπει, κατά την άποψή μου, να προσδίδεται κατά την ερμηνεία ιδιαίτερο βάρος στη λύση που υιοθέτησε μεταγενέστερα ο συντάκτης του κειμένου αυτού, προκειμένου να το καταστήσει σαφέστερο.

Πρόταση

17. Για τους λόγους που μόλις εξέθεσα προτείνω στο Δικαστήριο να δώσει στο ερώτημα του Bundesfinanzhof την ακόλουθη απάντηση:

«Η κατηγορία 161 του παραρτήματος ΙΙ του κανονισμού (ΕΟΚ) 3563/84 του Συμβουλίου, της 18ης Δεκεμβρίου 1984, περί εφαρμογής των γενικευμένων δασμολογικών προτιμήσεων κατά το έτος 1985 για ορισμένα βιομηχανικά προϊόντα καταγωγής αναπτυσσομένων χωρών έχει την έννοια ότι περιλαμβάνει επίσης τα "ανδρικά λινά μπλουζόν" (που εισάγονται από την Κίνα και τη Νότια Κορέα)».

18 — Πρβλ. το σημείο 7 ανωτέρω. Είναι πράγματι σαφές ότι το παράρτημα Ι αφορά αποκλειστικά τα προϊόντα που εμπίπτουν στην πολυϊνική συμφωνία και ότι τούτο δεν συμβαίνει με τα ανδρικά λινά μπλουζόν.